

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

MSZW is
akk.

Aan

Minister van SZW

nota

Kamervragen van het lid Patijn (GroenLinks-PvdA) over
criminele netwerken en arbeidsuitbuiting

TER BESLISSING

Directie

Datum
05-12-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door

Uiterlijk bij
8 december 2025

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Op 19 november jl. zijn door het lid Patijn (PvdA) schriftelijke vragen gesteld aan de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) en u over criminele netwerken en arbeidsuitbuiting. Dit naar aanleiding van een artikel in de Telegraaf over de problematiek in Zaanstad (zie bijlage 1).

Met deze nota leggen wij de conceptbeantwoording aan u voor. De vragen zijn afgestemd met ambtelijk JenV, Financiën (FIN), Economische Zaken (EZ), de Arbeidsinspectie, Belastingdienst (BD), het Openbaar Ministerie (OM) en EURES.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de beantwoording (zie bijlage 2).

De beantwoording wordt mede namens de minister van JenV uitgestuurd en parallel aan hem voorgelegd. Ook wordt de beantwoording voorgelegd aan de stas van FIN, gezien de rol van de BD bij het toezicht op schijnzelfstandigheid.

Kernpunten

- Een deel van de vragen heeft betrekking op het tegengaan van ondermijnende criminaliteit (vraag 1 t/m 8 en 20). Dit is een verantwoordelijkheid van de minister van JenV.
- De overige vragen (9 t/m 19) hebben betrekking op het tegengaan van misstanden en arbeidsuitbuiting van arbeidsmigranten, waarvoor u coördinerend minister bent.

Toelichting

Samenvatting artikel Telegraaf

- In Zaanadam-Oost domineren drie Turkse criminele families al jarenlang het wijkleven. Ze vormen een gesloten netwerk dat arbeidsmigranten uit Bulgarije ronselt, illegaal huisvest, uitbuit en via bedrijven, zoals schoonmaak- en glazenwassersbedrijven, grote sommen geld witwast. Een voorbeeld is een Zaanse ondernemer die via geldezels miljoenen naar Turkije smokkelde en daar investeerde in luxe hotels.
- Het criminele systeem werkt volgens een piramidestructuur met 'patrons' die bepalen wat arbeidsmigranten mogen zeggen tegen instanties. Er wordt veel verdiend aan torenhoge huren en hypotheekfraude. Arbeidsmigranten worden verplicht tot schijnzelfstandigheid.

- Sinds 2023 onderzoekt een speciaal interventieteam deze ondermijnende structuren. De aanpak is complex. Rechercheonderzoeken vergen veel tijd en kennis. En het OM moet er heil in zien. In een zee van kleinere spelers, is het lastig om bewijslast te leveren tegen de top.
- Ook krijgen ze te maken met tegenwerking, onder meer door beschuldigingen van discriminatie en intimidatie.
- Volgens experts zoals Pieter Tops raakt het team aan diepgewortelde, langdurige criminaliteit. De aanpak verstoort belangrijke geldstromen, waardoor criminele families strategisch reageren.

Datum

05-12-2025

Onze referentie

2025-[REDACTED]

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Artikel Telegraaf	Ter informatie	
2	Beantwoording Kamervragen	Verzenden aan TK	